

Asia: VN/26458/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksen tavoitteet

Huomiot esityksen tavoitteista

Esitys on valtioneuvoston hyväksymän liikenneturvallisuusvision sekä liikenneturvallisuusstrategian mukainen. Perusoikeuksien näkökulmasta katsoen se on tasapainoinen. Turvallisuuden lisääminen on painavampi tavoite kuin se toimintavapauden rajoitus, jota sääntely merkitsisi. Nauttineena ajaminen ei ole perusoikeuden suojaama intressi.

Esityksen vaikutukset

Huomiot esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

Sähköpotkulautojen onnettomuuksien lisääntyminen edellyttää hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä toimenpiteitä, joista osa koskee muutakin kevyttä liikennettä, erityisesti pyöräilyä. Jo nyt näyttäisi siltä, että palveluntarjoajien vapaaehtoiset rajoitukset ovat vähentäneet onnettomuuksia, joten voidaan olettaa, että nyt esitetyt muutokset vahvistaisivat positiivista vaikutusta. Tiukemman sääntelyn vaikutus riippuu kuitenkin olennaisesti myös siitä tiedottamisesta ja sen valvonnasta.

Mikroliikennelupa

Huomiot mikroliikennelupaa koskevista ehdotuksista

Kannatamme mikroliikennelupaa palveluntarjoajien ohjausvälineeksi. Toisaalta sillä ei ole vaikutusta yksityishenkilöiden omistamien sähköpotkulautojen käyttöön. Kuntien toimivaltuus säännellä mikroliikennepalveluita omilla alueillaan mahdollistaa paikkakuntaakohtaiset ratkaisut, jonka haittapuolena on käytäntöjen kirjavuus, joka edellyttää riittävää tiedottamista palvelujen käyttäjille. Sääntelyssä on syytä ottaa huomioon vuokrattavien sähköpotkulautojen ja ns. kaupunkipolkupyörien väliset erot

Laissa tulisi antaa pysäköinninvalvojalle oikeus suorittaa virheellisesti pysäköidyn tai haittaa aiheuttavan ajoneuvon lähisiirto esimerkiksi nostamalla se sopivampaan asentoon tai paikkaan.

Liikenteen palveluista annetun lain 2a luvussa tulisi säätää kunnan oikeudesta saada luvansaaneelta yritykseltä tieto siitä, kuka on viimeksi käyttänyt pysäköityä ajoneuvoa, jotta tältä voitaisiin periä pysäköintivirhemaksu ja korvaus ajoneuvon siirtämisestä.

Promilleraja

Huomiot kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamisen promillerajaa koskevista ehdotuksista

Pyöräilyn ja mikroliikkumisen promilleraja on oikeansuuntainen toimenpide humalassa tapahtuvien onnettomuuksien vähentämiseksi. Jatkovalmistelussa tulisi harkita samalla perusteella liikennevirhemaksun määräämistä myös polkupyörän ja sähköavusteisen polkupyörän kuljettajalle. Humalainen pyöräilijä ei välttämättä aiheuta vaaraa suurella nopeudella, mutta hänen arvaamaton ja liikennesääntöjen vastainen ajonsa voi muulla tavoin haitata muita tienkäyttäjiä, mihin poliisi ei nykysääntösten perusteella voi aina puuttua. Tämä edellyttää kuitenkin riittäviä voimavaroja poliisille riittävän tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi.

Sanktiojärjestelmän johdonmukaisuuden vuoksi on sakon rahamäärästä annetun asetuksen (21.5.1999/609) 7 §:n soveltamisalaan lisättävä rikoslain 23 luvun 9:ssä tarkoitettu liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla, jotta tästä rikoksesta määrättäisiin aina vähintään liikennevirhemaksun suuruinen sakkorangaistus.

Liikennevalvonta

Huomiot liikennevalvontaa koskevista ehdotuksista

Moottorittoman ajoneuvon kuljettajan liikennevirhemaksun korottaminen sekä ajoneuvojen rakennetta, varusteita tai kuntoa koskeva liikennevirhemaksu ovat kannatettavia muutoksia.

Sähköpotkulautojen virheellinen ja usein haittaa aiheuttava pysäköinti on ongelma, jonka valvonta sopisi parhaiten kunnallisille pysäköinninvalvojille. Heidän olisi myös helppo suorittaa virheellisesti pysäköidyn sähköpotkulaudan lähisiirto.

Liikenteenohjauslaitteet

Huomiot uusia liikenteenohjauslaitteita (liikennemerkki ja tiemerkintä) koskevista ehdotuksista

Kevyiden sähköajoneuvojen ohjaamiseen tarkoitettu liikennemerkki ja tiemerkintä ohjaavat sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen, joten kannatamme esitystä.

Ajoneuvolain soveltamisala

Huomiot ajoneuvolain soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta

Ajoneuvolain 1a §:n muutosesitys selventää, että liikuntaesteisen käyttöön tarkoitettut ja jalankulkua avustavat muut laitteet eivät kuulu mainituin edellytyksin ajoneuvolain soveltamisalaan.

Ajoneuvolain 29 §:ssä olevasta kevyen sähköajoneuvon määritelmästä tämä ei kuitenkaan ilmene tutustumatta EU:n puiteasetukseen, mikä taas ei ole laajan yleisön helposti selvitettävissä. Lakitekstiä olisi hyvä tältä osin avata esitysluonnoksen sivulla 68 esitetyn mukaisesti etenkin silloin, jos tähän säännökseen viitattaisiin säädettäessä kevyen sähköajoneuvon kuljettajan ikärajaista. Muutoinkin on syytä tiedottaa laajasti, mitä ajoneuvoja ikärajoitus koskee.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomiot muista mahdollisista asioista

Mikroliikkumisen liikennesääntöjen yhtenäistäminen on hyvä tavoite. Lainsäädäntö ei kuitenkaan yksinään riitä, siitä pitää myös riittävän laajasti informoida erityisesti nuorisoa, joka tähän astisten kokemusten mukaan on eniten altistunut vakaville onnettomuuksille.

Eräissä lausunnoissa esitetään, että sähköpotkulaudan ja muiden kevyiden sähköajoneuvojen kuljettajan pitäisi olla vähintään 15-vuotias. Alle 15-vuotiaalle ei voi määrätä liikennevirhemaksua. Esitys on muutoinkin ongelmallinen ja edellyttäisi esimerkiksi liikennevirhemaksun säätämistä kevyen sähköajoneuvon luovuttamisesta alle 15-vuotiaan käyttöön. Esityksen perusteita ja vaikutuksia on kuitenkin syytä tarkemmin selvittää esimerkiksi onnettomuustilastojen ja muiden maiden käytäntöjen osalta. Kevyet sähköajoneuvot on määritelty ajoneuvolain 29 §:ssä, johon rajoitussäännökseen tulisi lain täsmällisyysvaatimuksia noudattaen viitata.

Julkisuudessa on vähäiselle huomiolle jäänyt kuljetusrobottien liikkumista koskevat säännöt. Pitäisi selvittää, tulisiko esimerkiksi ajoneuvon kuljettajalle säätää tieliikennelain 27 §:ssä velvollisuus väistää myös kuljetusrobotia, joka on pyrkimässä suojatielle?

Tuori Risto
Liikenneoikeusyhdistys ry